

Vergaderjaar 2015–2016

34 332 (R2062)

Verdrag betreffende de Aziatische Infrastructuurinvesteringsbank; Beijing, 29 juni 2015

Nr. 8

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 januari 2016

In het notaoverleg van 19 november jl. over het Verdrag betreffende de Aziatische Infrastructuurinvesteringsbank (AIIB) heb ik toegezegd om uw Kamer te blijven informeren over de stand van zaken omtrent het beleid van de AIIB, met name ten aanzien van de waarborgen op het gebied van milieu en sociale impact (*safeguards*) (Kamerstuk 34 332 (R2062), nr. 7). Middels deze brief geef ik daaraan gevolg.

Daarnaast informeer ik u in deze brief graag over de laatste stand van zaken omtrent de inauguratie van de AIIB en de vorming van de Eurozone kiesgroep binnen de AIIB. In het verslag van de Eurogroep van 22 november jl. (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1325) heb ik u gemeld dat de Eurogroepeen principeakkoord heeft bereikt over een gezamenlijke stoel en een rotatieschema, en dat een gedetailleerde kiesgroepovereenkomst uitgewerkt zou worden. Deze overeenkomst is recent vastgesteld en ik doe u deze, conform de toezegging in het bovengenoemde verslag, hierbij toekomen¹.

Inauguratie

Op 16 en 17 januari 2016 vindt in Beijing de inaugurele vergadering van de Raad van Gouverneurs plaats. De Raad van Gouverneurs zal onder meer diverse inaugurele resoluties aannemen en de Raad van Bewindvoerders kiezen. Voor Nederland is de Minister van Financiën de Gouverneur bij de AIIB en de Thesaurier-Generaal van het Ministerie van Financiën de plv. Gouverneur. Na de vergadering van de Raad van Gouverneurs vindt op 17 en 18 januari de eerste vergadering van de Raad van Bewindvoerders plaats. De Raad van Bewindvoerders zal hier de belangrijkste beleidsdocumenten ter instelling van de AIIB bespreken en daarover stemmen. Volgens de *Articles of Agreement* (AoA) van de AIIB is

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

voor goedkeuring van deze documenten minimaal drie vierde meerderheid van het stemaandeel vereist.

Kiesgroep

Conform de Nederlandse inzet heeft de Eurogroep een akkoord bereikt over een gezamenlijke kiesgroep en een rotatieschema. De kiesgroep bestaat uit alle eurozonelanden die oprichtend lid zijn van de AIB. Het gaat om Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje, Oostenrijk, Finland, Portugal, Luxemburg, Malta en Nederland. Naast de Eurozone kiesgroep is er nog een Europese kiesgroep met als grootste aandeelhouder het Verenigd Koninkrijk en verder Denemarken, IJsland, Noorwegen, Polen, Zweden en Zwitserland. In totaal zijn er 12 stoelen in de Raad van Bewindvoerders.

Coördinatie binnen de kiesgroep en samenwerking met de andere Europese kiesgroep is van groot belang om onze invloed en doelstellingen voor de AIB zo effectief en efficiënt mogelijk te doen gelden. De kiesgroeptovereenkomst voorziet daar dan ook in. Elke lidstaat zal een kiesgroepvertegenwoordiger met onderhandelingsmandaat aanstellen die voor overleg met de rest van de kiesgroep en het delen van informatie binnen zijn lidstaat verantwoordelijk is. Er zal regelmatig overleg plaatsvinden. Om met alle EU-lidstaten maximale impact te bereiken, zal er gestreefd worden naar een nauwe samenwerking met de andere Europese kiesgroep. Zo kunnen *common positions* worden overeengekomen op bepaalde strategische thema's.

Volgens een afgesproken rotatieschema zullen de landen binnen de Eurozone kiesgroep elk jaar een bewindvoerder en twee plaatsvervangend bewindvoerders leveren voor de Raad van Bewindvoerders van de AIB. Het rotatieschema is gebaseerd op het relatieve stemgewicht van de lidstaten binnen de AIB en is inclusief, dat wil zeggen dat alle deelnemende landen kans hebben om de bewindvoerder en de plaatsvervangend bewindvoerder te leveren. Duitsland levert in het eerste en het tweede jaar de Bewindvoerder. Nederland levert conform het rotatieschema een plaatsvervangende bewindvoerder in het eerste jaar, naast Frankrijk. Daarmee heeft Nederland direct invloed op de besluitvorming binnen de kiesgroep en de Raad van Bewindvoerders van de AIB in dit belangrijke eerste operationele jaar van de Bank, met name met betrekking tot de vaststelling en de nadere uitwerking van het beleid. Naast een bewindvoerder en twee plv. bewindvoerders levert de Eurozone kiesgroep elk jaar drie adviseurs, die bij de vergaderingen van de Raad van Bewindvoerders aanwezig mogen zijn en de bewindvoerders ondersteunen. Voor het komende jaar zullen Italië, Spanje en een van de overige landen een adviseur aanstellen.

In de bijgevoegde kiesgroeptovereenkomst vindt u een meer gedetailleerde beschrijving van de onderlinge afspraken over coördinatie en vertegenwoordiging van de Eurozone kiesgroep.

Beleid – Safeguards

Eind december heb ik de definitieve documenten ontvangen waarover tijdens de inaugurele vergadering van de Raad van Bewindvoerders van de AIB op 17 en 18 januari in Beijing zal worden gestemd. Het gaat om onder meer het financieel beleid, het beloningsbeleid, het aanbestedingsbeleid en het beleid op het gebied van waarborgen (*safeguards*).

Het voorliggende safeguardsbeleid biedt in mijn ogen een goede basis voor het beschermen van de belangen van mens en milieu door de voorwaarden die worden gesteld aan cliënten en projecten. Met dit beleid

bindt de Bank cliënten aan internationale standaarden op gebied van milieu en sociale waarborgen. Projecten die de Bank financiert zullen moeten voldoen aan strikte vereisten die cruciaal zijn voor duurzame ontwikkeling. Het safeguardsbeleid van de AIIB toont wat betreft opzet en inhoud sterke gelijkenissen met het beleid van de Aziatische Ontwikkelingsbank (AsDB).

In het safeguardsraamwerk wordt de visie van de Bank ten aanzien van onder meer klimaatverandering, het behoud van biodiversiteit, arbeidsvoorwaarden, vrouwengelijkheid en mensenrechten expliciet benoemd en beschreven. Er wordt onder meer verwezen naar de COP21-doelstellingen en de *Sustainable Development Goals*. De Bank onderstreept met het beleid de belangen van kwetsbare groepen en spreekt zich uit tegen discriminatie.

Het beleid is van toepassing op alle projecten die de AIIB financiert. Cliënten die financiering van de AIIB ontvangen voor projecten moeten zich houden aan strikte eisen. De drie overkoepelende standaarden binnen het beleid gaan in op specifieke voorwaarden aan projecten op het gebied van: milieu en sociale effecten, onvrijwillige verhuizing en inheemse volkeren. Cliënten moeten daarnaast, conform de Nederlandse inzet, een project-gerelateerd klachtenmechanisme instellen. Belanghebbenden kunnen bij een dergelijk klachtenmechanisme klachten en bezwaren indienen omtrent de sociale- en milieugevolgen van projecten. Tevens zijn cliënten gebonden aan het houden van consultaties met belanghebbenden tijdens de voorbereidings- en implementatiefase. De Bank zal ook een toezichtmechanisme opzetten dat klachten ten opzichte van de Bank in behandeling neemt.

Zoals ik in het notaoverleg aangaf heeft de AIIB gestreefd naar een consensus tussen de belangen van verschillende aandeelhouders. De Bank heeft een groot aantal punten, waarvoor wij ons als Nederland (samen met andere gelijkgestemde landen) tijdens het onderhandelingproces hebben ingezet, meegenomen.

Op een aantal punten is echter nog een verdere versterking en een groter detailniveau wenselijk. Het gaat daarbij met name om het expliciet benoemen van bepaalde kwetsbare groepen (LGBT) en verwijzingen naar arbeidsstandaarden van de International Labor Organization (ILO) en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Nederland zal zich dan ook tijdens de Raad van Bewindvoerders, samen met andere gelijkgezinde landen, inzetten voor deze verbeteringen. Nederland zal zich er daarnaast voor inspannen dat ook bij de verdere uitwerking van het safeguardsbeleid de Raad van Bewindvoerders goed wordt betrokken. Zo moeten de procedures voor implementatie van het beleid en de standaarden, het *oversight mechanism* en de *non-mandatory guidance tools* nog worden uitgewerkt. Tot slot zal de implementatie en de toepassing van het safeguardsbeleid op projectniveau eveneens strikte monitoring van de aandeelhouders vergen. Ook hiervoor zullen we ons voortdurend stevig blijven inzetten. Wat daarbij helpt is dat de eerste projecten die de AIIB zal financieren voornamelijk uit co-financieringsprojecten met andere IFI's zullen bestaan, waardoor deze projecten ook moeten voldoen aan de safeguards die worden gehanteerd binnen deze andere instellingen.

Het beleid van de bestaande ontwikkelingsbanken is onderhevig aan de ervaringen van de instellingen met het beleid. De AIIB kan als nieuwe instelling niet bogen op deze ervaring. De Bank stelt daarom voor om het beleid na de eerste drie jaar waar nodig te herzien. Het is van belang dat wij gedurende de eerste jaren leren van de implementatie van het beleid

en de lessen gebruiken bij mogelijke aanpassingen. Daarbij zal Nederland een actieve rol innemen.

Beloningsbeleid

Het voorgestelde beloningsbeleid is vergelijkbaar met dat van de Wereldbank en de ADB, maar voorziet daar bovenop in een zogenaamde locatietoeslag voor werken in Beijing. Hier zal Nederland zich tegen verzetten en zich inzetten om voldoende andere kritische aandeelhouders van hetzelfde standpunt te overtuigen. Een dergelijke toeslag bestaat bij andere IFIs alleen voor uitgezonden personeel naar landenkantoren – en dus niet voor personeel op het hoofdkantoor – en leidt daarom enkel tot een onwenselijke *race to the top*.

Beleid – Overig

De overige beleidsdocumenten zien er over het algemeen solide uit en zijn van een vergelijkbaar niveau als de standaarden die de AsDB en de Wereldbank hanteren. Zo voldoet het aanbestedingsbeleid aan de hoogste internationale standaarden en gaat het net als het beleid van de huidige IFI's uit van *international competitive tendering*. Het financieel beleid is solide en prudent. De complexiteit van de portefeuille zal aanvankelijk beperkt zijn, maar zal toenemen naarmate de Bank zich verder ontwikkelt. Het risicomanagement zal daarvoor van groot belang zijn. Deze wordt verweven in de operaties van de Bank, maar het brede risicotoezicht zal onafhankelijk en holistisch zijn. In het beleid ten aanzien van verboden praktijken, dat eveneens in de Raad van Bewindvoerders in januari zal worden vastgesteld, wordt uitgebreid aandacht besteed aan de risico's met betrekking tot fraude en corruptie. Ook zal er binnen de AIIB een zelfstandige unit voor integriteit en evaluatie worden opgericht. Een goede inbedding ervan in de organisatiestructuur en -processen en het waarborgen van de volledige onafhankelijkheid ervan is een van onze prioriteiten.

Ook bij het overige beleid is het credo: na de goedkeuring is het van belang om de verdere uitwerking, de inbedding in de organisatiestructuur en de implementatie te waarborgen en te blijven monitoren en evalueren. Een voorbeeld daarvan is een deugdelijke bescherming van klokkenluiders. Ik zal me hier dan ook voor blijven inzetten in dit belangrijke eerste jaar van de AIIB.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem